

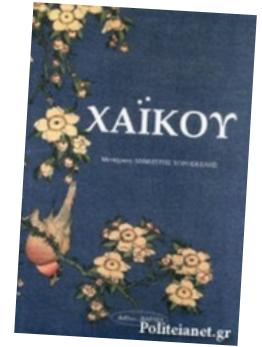
Χαϊκού αλλά ... γαλλικά...

Λίγα λόγια για τα χαϊκού

Πρόκειται για «ποιητικές μπουκίτσες». Είναι ένα σύντομο είδος ποίησης, αποτελούμενο από 17 συλλαβές μοιρασμένες σε τρεις ανομοιοκατάληκτους στίχους (5-7-5).

Η προέλευσή τους είναι ιαπωνική. «Πατέρας» τους θεωρείται ο Ιάπωνας Ματσούο Μπασό (1644-1694), ενώ στη Δύση έγιναν ευρύτερα γνωστά στις αρχές του 20^{ου} αιώνα.

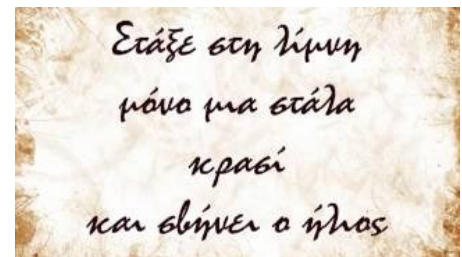
Πηγή έμπνευσης είναι συνήθως μια εικόνα της φύσης, που παραπέμπει σε κάποια εποχή. Η εποχή δε χρειάζεται ν' αναφερθεί ρητά, αλλά υπονοείται μέσω άλλων λέξεων. Μερικές από τις πιο γνωστές λέξεις είναι οι ανθισμένες κερασιές και οι ιτιές για την άνοιξη, μια απογευματινή αύρα και οι λιβελλούλες για το καλοκαίρι, η πανσέληνος, τα κόκκινα φύλλα και τα σκιάχτρα για το φθινόπωρο και ο παγετός και το χαλάζι για το χειμώνα. Καθώς οι λέξεις δεν είναι αρκετές για να περιγράψουν την ολότητα μιας στιγμιαίας εμπειρίας, ο ποιητής περιγράφει αχνά μια ιδέα και αφήνει τον αναγνώστη να την συμπληρώσει.

俳句
haiku

Ο πιο επιφανής Έλληνας που έγραψε χαϊκού είναι ο Γιώργος Σεφέρης, ο οποίος θεωρείται ο εισηγητής των χαϊκού στη Ελλάδα. Έγραψε «Δεκαέξι χαϊκού», (Τετράδιο Γυμνασμάτων, 1928-1937). Ο Γ. Σεφέρης μας δίνει τον ορισμό της μορφής του χαϊκού με ένα χαϊκού, που έχει τον τίτλο «Ποιητική».

Πέντε συλλαβές·
κι εφτά και πέντε. Δες τις!
Οι πεταλούδες.
(Μέρες Α', σελ. 109)

Γ. Σεφέρης

Δεδομένων όλων των παραπάνω, τα χαϊκού αποτελούν, πέρα από μια πρόκληση για το μυαλό, και μια καλή άσκηση χρήσης της γλώσσας. Στα πλαίσια αυτά, αφιερώσαμε λίγο χρόνο με τους γαλλόφωνους μαθητές της Γ' Γυμνασίου σε αυτό το ποιητικό είδος, γράψαμε λέξεις σχετικές με τις εποχές, τη φύση, τα χρώματα, τις αισθήσεις που όλα αυτά αφυπνίζουν και μετά προτάθηκε στους μαθητές να δημιουργήσουν τα δικά τους χαϊκού. Κάποιοι ανταποκρίθηκαν στην... πρόκληση.

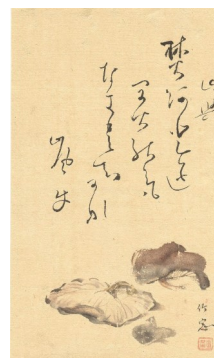

Ιδού οι δημιουργίες τους (η μετάφρασή τους είναι δύσκολο να αποδοθεί επίσης με χαϊκού, ως εκ τούτου είναι πιο ελεύθερη)

L'été chaud et doux
soleil brillant dans le ciel
le bonheur est là!

[Καλοκαίρι ζεστό και γλυκό
ο ήλιος λαμπρός στον ουρανό
αυτό είναι η ευτυχία !]

Ελισάβετ Μπαντέκα

Le soleil brille
chaleur douce et étouffante,
l'été est en vie

[Ο ήλιος λάμπει,
ζέστη γλυκιά και αποπνικτική,
Καλοκαίρι...]

Ιωάννα Πατσουλέ

Ciel rose, vin rouge
dans mon jardin d'enfer
café au citron

[Ροζ ουρανός, κόκκινο κρασί
στον κολασμένο κήπο μου
καφές με λεμόνι]

Σάββας Παπαδημητρίου

le soleil brille,
la chaleur enflamme le jour,
l'été est ici.

[Ο ήλιος λάμπει,
η ζέστη πυρώνει την μέρα,
το καλοκαίρι είναι εδώ]

Χριστιάννα Κωστούλα